

Janusz Ostrowski^{1, 2}, Bolesław Rutkowski^{2, 3}

¹Zakład Historii Medycyny, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie

²Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego

³Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, Gdański Uniwersytet Medyczny

Poczet Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Część XXVII — Profesor John Francis Maher

Honorary Members of the Polish Society of Nephrology. Part XXVII — Professor John Francis Maher

ABSTRACT

With this publication on honorary members of the Polish Society of Nephrology the authors are drifting away from the routine of presenting Polish and foreign figures alternately. This is caused by a pronounced disproportion between both groups, with the foreign one being larger. That is why, after the last paper on Professor Albert Valek, the outstanding nephrologist from the former Czechoslovakia, this time we are honoured to present another foreign representative of nephrology — Professor John Francis Maher. This outstanding American nephrologist, a graduate of

Georgetown University School of Medicine was deeply interested in basic sciences in nephrology, clinical research in the field, and what seems the most important, its practical application in medicine. He was an author or co-author of numerous vital handbooks in nephrology and papers in medical journals. He received the title and diploma of an honorary member of the Polish Society of Nephrology in Katowice in 1992 during the 4th Congress of the Society organised by Professor Franciszek Kokot.

Forum Nefrol 2019, vol 12, no 3, 224–227

Key words: Polish Society of Nephrology, honorary members, history of nephrology

Do rąk czytelników „Forum Nefrologicznego”, od niedawna oficjalnego organu Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (PTN), autorzy oddają kolejną, 27. już część serii publikacji dotyczących członków honorowych PTN. Do chwili obecnej PTN nadało 81 tytułów członka honorowego zarówno polskim, jak i zagranicznym przedstawicielom nefrologii. W tej grupie znajduje się 31 postaci z Polski i 50 pochodzących z różnych innych krajów — zarówno z Europy, jak i ze Stanów Zjednoczonych i Kanady. Dotychczasową naszą praktyką, poza pierwszymi dwiema publikacjami poświęconymi Profesorom Tadeuszowi

Orłowskiemu i Janowi Nielubowiczowi, było publikowanie naprzemiennie prac dotyczących polskich i zagranicznych członków honorowych PTN. Zaburzając nieco tę praktykę, tym razem ponownie publikujemy opracowanie prezentujące postać członka honorowego pochodzącego spoza Polski. Po ostatniej pracy dotyczącej postaci wybitnego nefrologa pochodzącego z byłej Czechosłowacji, Profesora Alberta Valka, w obecnej części autorzy przedstawiają nefrologa amerykańskiego — Profesora Johna Francis Mahera [1].

John Francis Maher urodził się 3 sierpnia 1929 roku w Hempstead, Long Island

Adres do korespondencji:

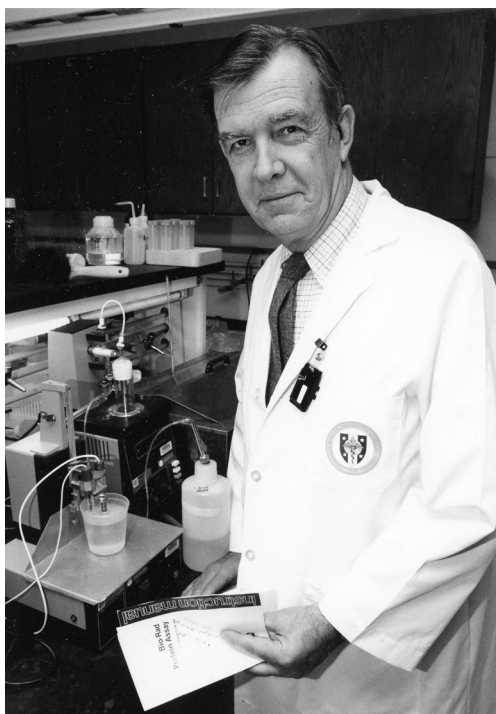
dr hab. Janusz Ostrowski, prof. CMKP
Centrum Medyczne Kształcenia
Podyplomowego
Zakład Historii Medycyny
ul. Kleczewska 61/63, 01–826 Warszawa
tel.: 54 412 96 00, faks: 54 412 96 10
e-mail: janusz.ostrowski@cmkp.edu.pl

w Nowym Jorku. Pochodził z silnej, osiągnącej sukcesy irlandzkiej rodziny. Ukończył średnią szkołę katolicką Chaminade High w Mineola, w Nowym Jorku. Następnie podjął studia na wydziale medycznym Georgetown University, gdzie uzyskał licencjat i dyplom lekarza w 1953 roku. Po odbyciu stażu podyplomowego w Boston City Hospital służył w szpitalu wojskowych sił powietrznych Stanów Zjednoczonych. W tym czasie prowadził już badania kliniczne, m.in. na temat infekcji paciorkowcowych. Po odbyciu służby wojskowej, w stopniu kapitana, powrócił na swój macierzysty uniwersytet (ryc. 1) [2].

Kolejne lata przyniosły ogromny rozwój naukowy Profesora, który zajmował ważne pozycje na uczelniach amerykańskich. W 1969 roku opuścił Uniwersytet Georgetown i do 1973 roku piastował funkcję kierownika kliniki nefrologii katedry chorób wewnętrznych Uniwersytetu Missouri. Następnie został kierownikiem kliniki nefrologii Uniwersytetu Connecticut i pełnił tę funkcję w latach 1974–1979. Z kolei w latach 1979–1992 był kierownikiem kliniki nefrologii w Uniformed Services University of the Health Sciences. Na wszystkich tych uczelniach otrzymywał nagrody za osiągnięcia dydaktyczne [3].

Profesor Maher miał olbrzymi dorobek naukowy. Należy do niego zaliczyć blisko 230 prac publikowanych w renomowanych czasopismach naukowych, 50 rozdziałów w podręcznikach i cztery ważne książki. Pierwsza praca została opublikowana w „New England Journal of Medicine” w 1956 roku i dotyczyła usuwania toksyn w czasie hemodializy i dializy otrzewnowej. Te zagadnienia stanowiły główne kierunki badawcze w dalszym życiu naukowym Profesora. Spośród książek największe znaczenie miały napisana wspólnie z Georgem Schreinerem *Uraemia* oraz napisana we współpracy z Williem Drukkerem i Frankiem Parsonsem książka *Replacement of renal function by dialysis* (warto w tym miejscu wspomnieć, że wśród współautorów wielu prac można napotkać nazwisko profesora Przemysława Hirszla z Krakowa, później pracującego w Stanach Zjednoczonych). Profesor Maher zasiadał w komitetach naukowych wielu czasopism, takich jak: „Kidney International”, „Annals of Internal Medicine”, „American Journal of Kidney Diseases” i „American Journal of Nephrology” (ryc. 2, 3) [4, 5].

Profesor Maher był też członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in. *European Dialysis and Transplant Association* (EDTA).

Rycina 1. John Francis Maher (ze zbiorów prof. Przemysława Hirszla)

Rycina 2. Na zdjęciu od lewej: W. Drukker, J. Maher, F. Parsons

**Nephrology
Dialysis
Transplantation**

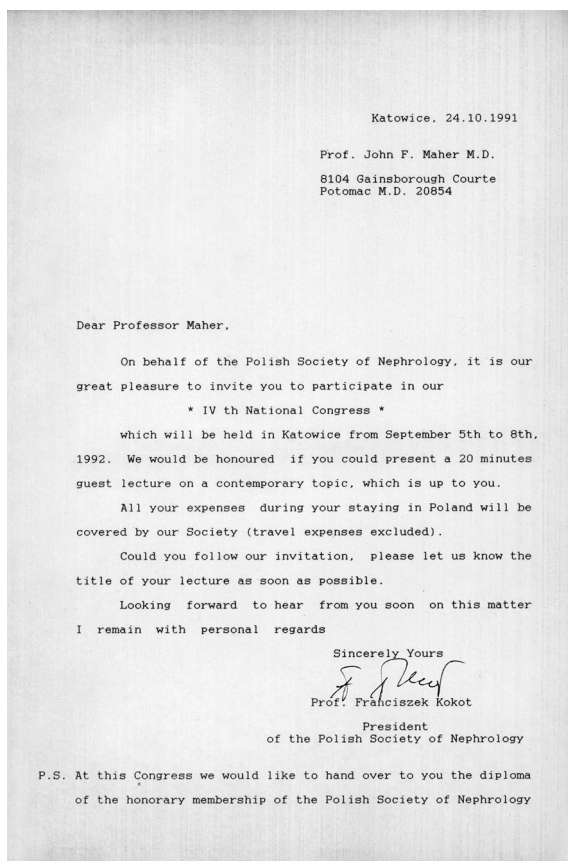
Appreciation

John F. Maher, MD, FACP, FRCP(I) 1929–1992

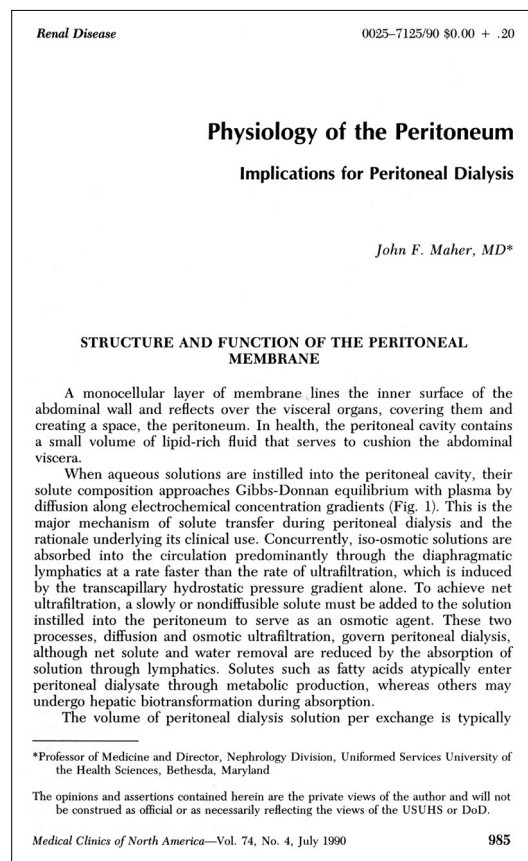

medicine. His first paper was published in the New England Journal of Medicine in 1956 and thereafter his training in Nephrology with and close collaboration of George Schreiner at Georgetown University School of Medicine resulted in landmark investigations on the removal of toxins with haemodialysis and peritoneal dialysis. In addition, in those 'salad' days descriptions of uraemia and the effects of dialysis on solute removal were thoroughly investigated and Jack Maher established his leading role by co-authoring the classic textbook, 'Uraemia' with George Schreiner in 1963. In 1969 Dr Maher assumed the chair and directorship of the Nephrology Division at the University of Missouri, held until 1974 when he was subsequently recruited to the University of Connecticut where he became the Director of the Division of Nephrology. His return to Bethesda in 1979 as the first Director of the Division of Nephrology of the newly formed Uniformed Services University of the Health Sciences was a major addition of a distinguished faculty member to this new school. At all his teaching institutions he received awards for his teaching skills. He was president of the American Society of Artificial Internal Organs (1975–1976) as well as the International Society for Peritoneal Dialysis (1983–1987) and was a member of many learned societies, committees, and editorial boards including *Kidney International*, *Annals of Internal Medicine*, *American Journal of Kidney Diseases* and the *American Journal of Nephrology*. He received the honorary Fellowship of the Royal College of Physicians of Ireland (1988) and the Polish Society of Nephrology (1992).

Rycina 3. Kopia publikacji John F. Maher, MD, FACP, FRCP(I) 1929–1992

Rycina 4. List prof. Franciszka Kokota zapraszający Profesora Johna Mahera do uczestnictwa w Zjeździe PTN w Katowicach w 1992 roku

Rycina 5. Kopia publikacji Profesora Johna Mahera dotyczące fizjologii dializy otrzewnowej

►► **Profesor był przyjaznym mentorem dla europejskich adeptów nefrologii, zwłaszcza z krajów spoza „żelaznej kurtyny”** ◀◀

W niektórych pełnił wysokie funkcje. Był Prezydentem *American Society for Artificial Internal Organs (ASAIO)* w latach 1975–1976 oraz założycielem i pierwszym prezydentem *International Society for Peritoneal Dialysis (ISPD)* w latach 1983–1987. W tym miejscu warto przypomnieć, że w 39-osobowym gronie członków założycieli tego towarzystwa znajdowali się również Polacy, profesorowie Kazimierz Bączyk, Przemysław Hirszel i Zbylut Twardowski [6–8].

Za swoje wybitne osiągnięcia naukowe i organizacyjne został wyróżniony honorowym członkostwem w Królewskim Towarzystwie Lekarskim w Irlandii, a także w Polskim Towarzystwie Nefrologicznym w 1992 roku. Uroczystość wręczenia dyplomu odbyła się w dniu 6 września podczas IV Zjazdu PTN. W tym też dniu Profesor wygłosił wykład zatytułowany *Physiology of peritoneal dialysis*. Najbliższy współpracownik Profesora Mahera na Uni-

wersytecie Georgetown stwierdził, że Irlandia i Polska były ulubionymi krajami naszego bohatera. Profesor był przyjaznym mentorem dla europejskich adeptów nefrologii, zwłaszcza z krajów spoza „żelaznej kurtyny” (ryc. 4, 5).

John Francis Maher zmarł nagle 13 września 1992 roku, tuż po podróży do Polski. Był wybitnym lekarzem, nauczycielem i badaczem. Przedwczesna śmierć Profesora była wielką stratą dla międzynarodowego środowiska nefrologicznego. Pozostawił żonę Marge i osierocił pięcioro dzieci.

Żona Profesora, której rodzina pochodziła ze Słowacji, po śmierci męża przekazała do kliniki Profesora Władysława Sułowicza w Krakowie cenny wówczas księgozbiór. Dzięki temu powstała w Krakowie biblioteka im. Profesora Johna Mahera. Transport księgozbioru z USA do Krakowa zorganizował Profesor Przemysław Hirszel [9].

STRESZCZENIE

W niniejszej części serii publikacji dotyczących członków honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego autorzy postanowili zaburzyć dotychczasowy porządek publikowania naprzemiennie prac poświęconych osobistościom z Polski i z zagranicy. Powodem jest wyraźna dysproporcja w liczebności obu grup na korzyść grupy zagranicznej. Zatem po dokonanej ostatnio prezentacji postaci Profesora Alberta Valka, wybitnego nefrologa reprezentującego byłą Czechosłowację, tym razem przedstawiamy kolejnego zagranicznego przedstawiciela reprezentującego światową nefrologię. Jest nim Profesor John Francis Maher, wybitny amerykański nefrolog, który

ukończył Szkołę Medyczną na Uniwersytecie Georgetown. Zajmował się działem nauk podstawowych w nefrologii, badaniami klinicznymi w tej dziedzinie oraz — co najważniejsze — zastosowaniem tych badań w praktyce lekarskiej. Był autorem bądź współautorem wielu bardzo ważnych podręczników nefrologii, a także licznych publikacji w czasopismach medycznych. Dyplom Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego odebrał w Katowicach w 1992 roku podczas IV Zjazdu naszego Towarzystwa, organizowanego przez prof. Franciszka Kokota.

Forum Nefrol 2019, tom 12, nr 3, 224–227

Słowa kluczowe: Polskie Towarzystwo Nefrologiczne, członkowie honorowi, historia nefrologii

1. Ostrowski J., Derzsiova K., Rutkowski B. Poczest Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Część XXVI — Profesor Albert Valek. *Forum Nefrol.* 2019; 2: 140–144.
2. Maher J.F. Probing peritoneal physiology: pitfalls and progress. *Semin. Dial.* 1989; 1: 20–24.
3. Twardowski Z. Z nefrologią przez świat. *Autobiografia. Via Medica*, Gdańsk 2012.
4. Winchester J.F. John F. Maher, MD, FACP, FRCP(I) 1929–1992. *Nephrol. Dial. Transplant.* 1993; 8: 791.
5. Maher J.F. Replacement of renal function by dialysis. Kluwer Academic Publishers. 1989.
6. Schreiner G.E. In memoriam. John Francis Maher. *Am. J. Kidney. Dis.* 1993; 1: 121–122.
7. Teehan B.P. John Francis Maher. *ASAIO J.* 1993; 1: 8.
8. Maher J.F. Peritoneal dialysis acquires a society. The bulletin gains a sponsor. *Perit. Dial. Int.* 1984; 4: 119–120.
9. Hirszel P. Informacje własne. 2019.

Piśmiennictwo

